Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Lucas 10, 38 - 42
Ochtenddienst / middagdienst

Broeders en zusters,

1. **Votum**
2. **Zegengroet**
3. **Zingen : Psalm 100 : 1 en 4**
4. **Schuldbelijdenis door het zingen van Gezang 157**
5. **Genadeverkondiging**
6. **Zingen: Gezang 140 : 2**
7. **Gebed om vernieuwing door de Heilige Geest**
8. **Schriftlezing : Johannes 4 : 31 - 42**
9. **Zingen : Psalm 63 : 3**
10. **Tekst : Lucas 10 : 38 - 42**
11. **Zingen : Psalm 19 : 3**
12. **Lezing van de wet**
13. **Zingen : Psalm 19 : 4**
14. **Dankzegging en voorbede**
15. **Slotzang : Psalm 36 : 2**

Middagdienst

1. **Votum**
2. **Zegengroet**
3. **Zingen : Psalm 100 : 1 en 4**
4. **Gebed om zegen over de eredienst**
5. **Schriftlezing : Johannes 4 : 31 – 42**
6. **Zingen : Psalm 63 : 3**
7. **Tekst : Lucas 10 : 38 – 42**
8. **Zingen : Psalm 19 : 3 en 4**
9. **Geloofsbelijdenis door het zingen van Gezang 179b**
10. **Dankzegging en voorbede**
11. **Dienst van de offeranden**
12. **Slotzang : Psalm 36 : 2**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

Het is gemakkelijk om ons hoofd te schudden over Martha. Martha die zo hard aan het hollen is. Want wij weten de reactie van de Here. Maar was Martha nu echt zo vreemd bezig? Wat was er aan de hand? De Here Christus is op weg naar Jeruzalem. Of Martha het doel van deze reis naar Jeruzalem heeft geweten, is maar de vraag. Maar Jezus komt in het dorp van Martha. Waarschijnlijk is dat Bethanië geweest, maar helemaal zeker weten we dat niet. En in dat dorp werd de Heer gastvrij ontvangen door een vrouw die Martha heette. Op zich is dat opmerkelijk, want meestal is aan de heer des huizes om gastheer te zijn. Vermoedelijk was er geen heer des huizes en zwaaide Martha de scepter over dit huis. En waarschijnlijk zijn ook de twaalf apostelen met de Heer Jezus het huis van Martha binnen gegaan. Gastvrij wordt de Heer de ontvangen. Gastvrijheid is in het Midden-oosten nog veel belangrijker dan bij ons. In Romeinen 12,13 worden de broeders en zusters opgeroepen om gastvrij te zijn. En wat is gastvrijheid? Gastvrijheid is allereerst dat je mensen toelaat in jouw huis. Een ander mag jouw leefruimte binnen treden. Maar wat meer is is dat je de ander toelaat in je leven. Dat je ook je hart opent voor deze naaste. En dat je voor de tijd dat die ander in je huis is, je de zorg voor die naaste op je neemt. En naar goede Joodse traditie neemt ze haar taak serieus op en gaat druk aan de slag om haar gasten eten en drinken voor te zetten. Zij wil haar Heer dienen met de gaven die ze van God heeft ontvangen. Want zo is het toch bij gastvrijheid. Je laat een ander delen in de gaven die je van de Here hebt ontvangen. Je zorgt voor je naaste vanuit de zorg die je eerst zelf van de Here ontvangt. We geven slechts weg van wat we eerst van de Here hebben ontvangen.

De zus van Martha, Maria, heeft een andere keuze gemaakt. Die loopt niet te hollen en te zorgen. Zij is op de grond aan de voeten van de Here Jezus gaan zitten en luistert naar Hem. Ze lijkt zich niet druk te maken over eten en drinken voor de gasten. Ze zit er heerlijk bij en heeft alleen maar aandacht voor wat de Heer Jezus zegt. Wie van ons kan zich niet voorstellen dat Martha van het gedrag van haar zus, haar waarschijnlijk jongere zus, baalt. ‘Hallo, wat ben jij daar lekker gaan zitten. We hebben het huis vol visite, hoog bezoek, en dan ga jij er bij zitten. En je laat mij al het werk doen.’ Inwendig zal bozer en bozer zijn geworden. Het is niet denkbeeldig dat ze wat meer lawaai is gaan maken met de bekers en de borden, in de hoop dat Maria zou begrijpen dat ze haar zus

niet al het werk alleen moet laten doen. Oehoe, ga jij ook nog eens helpen? Martha, zo staat er, wordt helemaal in beslag genomen door de zorg voor haar gasten. Ze hoort niks van de woorden van Christus, want al haar aandacht gaat uit naar het werk en naar haar luie zus.

Een tijd lukt het haar om haar mond te houden over de houding van haar zus. Ongetwijfeld heeft ze zich groen en geel geërgerd aan haar zus. Maar wat opvallend is, is dat ze zich niet alleen ergert aan haar zus, maar ze ergert zich ook aan de houding van de Here Jezus. Waarom geeft Hij Maria niet even een hint. Hij kan haar toch even aankijken en haar met een klein hoofdgebaar duidelijk maken tot zij ook moet helpen. Of Hij kan het toch tegen haar zeggen. Maar Christus lijkt het prima te vinden dat Maria aan zijn voeten zit te luisteren. Maar wat erger is. Hij lijkt het ook prima te vinden dat Martha in haal eentje al het werk moet doen. Martha voelt zich een sloofje. En als zodanig ook behandeld door haar zus Maria en de Here Jezus.

En op een gegeven moment kan Martha het niet langer volhouden om te blijven zwijgen. Ze gaat naar de Here toe en zegt: ‘Heer, kan het u niet schelen dat mijn zuster mij al het werk alleen laat doen? Zeg tegen haar dat ze mij moet helpen.’ In deze woorden voel je het verdriet van Martha. Ze voelt zich in de steek gelaten. Allereerst door haar zus, die er blijkbaar liever bij zit dan dat ze voor de gasten zorgt. Maar ze voelt zich eigenlijk ook door Christus in de steek gelaten. Dat blijkt wel uit haar woordkeuze. Ze vraagt niet aan de Here of Hij Maria niet de opdracht kan geven om Martha te helpen. Nee, ze gaat ervan uit dat Christus onverschillig is tegenover haar. ‘Kan het u niet schelen?’, zegt ze. Ze voelt ze ook in haar werk niet gewaardeerd. Alsof het de gewoonste zaak van de wereld is dat zij loopt te rennen en te vliegen en dat haar zus het mooie prinsesje kan uithangen dat niets hoeft te doen. Martha is goed genoeg om voor iedereen te zorgen en iedereen te bedienen en verder telt ze niet mee.

En hoe reageert de Here daar nu op? Hij gaat niet mee in de gedachten van Martha. Want Hij denkt niet zoals Martha. En wil ook niet zoals Martha denken. Niet dat Hij van mening is dat Martha er niet toe doet. Niet dat Hij onverschillig staat tegenover de gevoelens van Martha. Wat ook wel blijkt uit de manier waarop Hij Martha antwoordt. Dat is geen koud en kil antwoord. Terwijl Hij haar er op aan had kunnen spreken dat ze zo tegen Hem spreekt. Het is een liefdevol antwoord. ‘Martha, Martha.’ En dan blijkt uit de woorden van de Here, dat Hij haar best bezig heeft gezien. Want Hij zegt: ‘Je

bent zo bezorgd en je maakt je druk over zoveel dingen.' Het is de Heer niet ontgaan dat Martha druk bezig was om voor Hem te zorgen en dat Maria daar maar een beetje aan zijn voeten zat te luisteren. Maar Christus had er helemaal geen probleem mee dat Maria daar aan zijn voeten zat te luisteren. Integendeel.

Er is maar één ding noodzakelijk, zegt Christus. In het Grieks wordt hier niet het woord 'noodzakelijk' gebruikt, maar het woord 'behoefte'. En dat roept de vraag op wie waar behoefte aan heeft. Voor wie iets nodig heeft. We zijn misschien geneigd om te denken aan de behoefte van Maria en Martha. Toch is er ook veel voor te zeggen om te denken aan de behoefte van Christus. Want Martha heeft het druk. Druk met voorzien in de behoefte van haar Heer. Zijn behoefte aan eten, drinken en verzorging. Maar is dat nu waar Christus het meest behoefte aan heeft? Is Hij naar de aarde gekomen om van eten en drinken voorzien te worden? Is Hij op weg naar Jeruzalem om daar door de mensen gediend te worden? Om daar de Koning van de Joden te worden? Ja, veel mensen denken dat wel. En ze hebben het er druk mee. De leerlingen maken zich druk over hun positie in dat Koninkrijk van Christus. Maar wie vraagt naar wat de Heer Jezus Christus behoefte aan heeft?

Hebt u zich die vraag wel eens gesteld? Waar heeft mijn Heer, want dat is Hij toch, behoefte aan? Als mensen hebben we van nature de neiging om onze persoonlijke behoefte telkens weer op de voorgrond te plaatsen. We zijn van nature op zoek naar de bevrediging van onze behoeften. En dat wordt ook nog eens gestimuleerd door al de reclameboodschappen die op ons af komen. U hebt toch ook behoefte aan dat product? U hebt toch ook behoefte aan die dienst. We zijn zo geneigd om bij onze eigen behoeften te beginnen. En ook in de kerk komen we een dergelijke manier steeds sterker tegen. Wij hebben hier behoefte aan of we hebben daar behoefte aan. En nu wil ik niet zeggen dat we dat niet naar voren mogen brengen. Daar is op zich niks mis mee. Maar boven aan moet toch staan waar onze Heer Jezus Christus behoefte aan heeft. Wij zijn toch zijn dienaren? En ons leven draait toch om Hem? Hem gelukkig maken is toch ons geluk? Hem blij maken is toch onze blijdschap? Of niet soms?

Maar voordat iemand meent dat hij of zij dus niet in de benen moet komen om zijn Heer Jezus Christus gelukkig te maken, moet hij of zij eerst nog even verder luisteren naar deze geschiedenis van Martha en Maria. Want anders zouden we wel eens dezelfde fout kunnen maken als Martha hier. Martha ging ervan uit dat zij wel wist hoe ze de Here

kon dienen. Zij meende te weten waar de Heer behoefte aan had. Namelijk aan eten en drinken. Maar Christus zoekt geen bevrediging in eten en drinken. Waar vindt Hij bevrediging in? Zijn voedsel is om de wil van zijn Zender te doen en zijn werk te voltooien (Joh. 4,34). Daar vindt Hij bevrediging en levensvervulling in. En Hij heeft dus meer behoefte aan luisteraars en mensen die zich door Christus laten verzorgen dan aan mensen die maar voor Hem lopen te hollen. Hij wil geven. Maar hoe kan Hij zijn gaven kwijt als mensen maar lopen te hollen en te draven? Ook al is dat met nog zulke goede bedoelingen. Want op dat punt verwijt Hij Martha niets. Maar Martha heeft niet goed naar de Heer geluisterd. Ze heeft niet gevraagd: 'Heer, wat wilt u dat ik doen zal? Hoe kan ik U het beste dienen?' Nee, ze is er vanuit gegaan dat Christus toch vooral haar zorg nodig had. Maar Christus laat haar nu weten, dat Hij niets van haar nodig heeft. Maria heeft het goede deel gekozen. In de NBV staat 'het beste' deel, maar in de grondtekst staat 'het goede deel'. Het beste is natuurlijk vriendelijker in de richting van Martha. Dan heeft het zoiets van, 'wat jij deed, Martha, was goed, maar wat Maria deed was nog beter'. Maar zo ligt het hier niet. Christus heeft niet de dienst van mensen nodig. Nee, Hij heeft het voor de vervulling van zijn roeping nodig dat mensen naar Hem luisteren. Hij heeft het nodig dat mensen zich door Hem laten verzorgen. Hij heeft het nodig dat mensen zich door Hem laten verlossen van hun zonden en schuld. Hij heeft het nodig dat mensen zich door Hem laten schoonwassen van hun vuil. Hij heeft het nodig dat mensen naar Hem luisteren en in geloof zijn liefde en genade ontvangen. Hij heeft het nodig dat mensen aan zijn voeten tot rust komen. Daar vindt Hij zijn vreugde en zijn eer in. Dan wordt Hij geëerd naar wie Hij is. Wat eten en drinken voegen daar niets aan toe. En wie dat deel van de dienst aan de Here kiest heeft een deel dat hij nooit zal verliezen. Maar wie voor zijn dienst aan de Here het zorgen en redderen kiest, die zal zijn deel kwijt raken. Want wat moet Martha straks dan als Christus naar de hemel is opgevaren? Hoe zal ze Hem dan nog kunnen dienen. Maar als haar dienst allereerst bestaat in het ontvangen van Christus dienst aan haar, dan zal haar dienst eeuwig blijven.

Dat is wat de Here ons hier dus leert. Het is wat Paulus tegen de inwoners van Athene zegt in Handelingen 17:25. God laat zich niet bedienen door mensenhanden alsof er iets is dat Hij nodig heeft. Hij die zelf aan iedereen leven en adem en al het andere schenkt. De Here heeft onze dienst niet nodig. De Here heeft onze zorg niet nodig. Wij hebben wel zijn zorg en dienst nodig. En daar moeten we ons hart voor open stellen. Daarvoor

moeten we tijd maken. Tijd maken om de liefde en de zorg van Christus tot ons hart door te laten dringen.

En hoeven we dan niets te doen? Nee, niet in de zin, dat God een dienst van ons nodig heeft. Maar misschien wilt u zeggen: 'Maar de apostelen dan?' Die kregen toch een opdracht. Die moesten toch iets doen. Christus stuurde ze toch op pad om overal het evangelie te verkondigen. En dat is waar. Maar was dat omdat God hun dienst nodig had om mensen tot geloof te brengen? Nee, toch. De Here heeft vele manieren om tot het hart van mensen door te dringen. Hij is daarbij niet afhankelijk van de dienst van mensen. De Heilige Geest kan ook zonder die dienst harten van mensen veranderen. Maar God schenkt ons de eer om God te dienen met de gaven die Hij ons geschonken heeft. Het is dus een voorrecht dat de Here ons, gebrekkige mensen, nu toch al inschakelt om mee te bouwen aan zijn Koninkrijk. Om zo de gaven die we van de Here hebben ontvangen terug te geven in de dienst aan Hem.

Amen

1 Intochtslied : Gezang 434 : 1 en 2 (LvK)

2 Stil gebed

3 Votum en groet

4 Zingen : Psalm 100 : 1 en 4 (LvK)

5 Gebed om opening van het Woord

6 Schriftlezing : Johannes 4 : 27 – 42 (NBV)

7 Zingen : Psalm 63 : 1 en 3 (LvK)

8 Tekst en Verkondiging : Lucas 10 : 38 – 42 (NBV)

9 Zingen : Psalm 19 : 3 en 4 (LvK)

10 Dankzegging en voorbede

11 Dienst van de offeranden

12 Zingen : Gezang 75 : 13, 14 en 15 (LvK)

13 Apostolische Geloofsbelijdenis

14 Slotzang : Psalm 36 : 2 en 3 (LvK)

15 Zegen